

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 387
4. května 2020

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice

Solidarita Unie se zeměmi západního Balkánu

Bankovní balíček Komise

Videokonference ministrů pro cestovní ruch

Videokonference ministrů pro energetiku

Videokonference ministrů vnitra

Videokonference ministrů dopravy

Rámcové pozice

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

máme před sebou druhý květnový zkrácený pracovní týden. Opět se během něho na evropské úrovni uskuteční několik videokonferenčních jednání, zaměřených na řešení dopadů pandemie COVID-19 a také na koordinované postupné uvolňování restriktivních opatření.

Poměrně velké množství pozornosti je tento týden věnováno iniciativě s názvem „Coronavirus Global Response“. V pondělí odpoledne byla pod tímto názvem zahájena veřejná donorská videokonference, kterou společně pořádala Komise spolu s Francií, Německem, Španělskem, Norskem, Spojeným královstvím, Saúdskou Arábií coby předsednickou zemí skupiny G20 a Itálií, která ji na této pozici vystřídá. Jejím cílem je získat celkem 7,5 mld. eur na podporu výzkumu vakcíny, diagnostiky a léčby onemocnění Covid-19. EU se touto akcí připojila ke globální spolupráci Světové zdravotnické organizace, dalších mezinárodních aktérů v oblasti zdravotnictví a partnerských organizací (např. Nadace Billa a Melindy Gatesových, Světová banka, Global Alliance for Vaccines and Immunisations) na urychleném vývoji a výrobě nových technologií pro boj s Covid-19 a spravedlivém přístupu k nim. ČR se do donorské konference rovněž zapojila a zavázala se ke společnému příspěvku v rámci zemí V4.

Na úrovni hlav států a vlád členských států EU se tento týden prostřednictvím videokonference uskuteční summit EU se zeměmi západního Balkánu, který původ-

ně chorvatské předsednictví plánovalo uspořádat v Záhřebu. Lídři budou diskutovat zejména spolupráci a podporu ze strany EU v boji s pandemií Covid-19, dlouhodobé strategické vztahy EU a regionu západního Balkánu stejně jako podporu pro evropskou perspektivu zemí v tomto regionu.

Také tento týden dále probíhají videokonferencí na úrovni ministrů EU. Dnes jednají ministři odpovědní za zaměstnanost a sociální věci a na programu mají dopady boje s pandemií Covid-19 právě na tuto citlivou oblast, výměnu názorů na opatření k jejich zmírnění na národní úrovni a exitové strategie a plány obnovy. Rovněž dnes probíhá videokonference ministrů pro telekomunikace, kteří diskutují o používání aplikací pro sledování kontaktů a údajů elektronické komunikace za účelem řešení současné krize a o úloze digitálního odvětví v oživení po pandemii Covid-19. V pátek pak bude v jednání pokračovat Euroskupina.

Na sobotu připadá Den Evropy, letos navíc uplyne již 70 let od představení tzv. Schumanovy deklarace, která dala jeden z prvních impulsů ke sjednocování Evropy. Vzhledem k pandemii Covid-19 se letos oslava Dne Evropy přesune do online prostoru. Zatímco Evropský parlament připravil on-line výstavu a řadu živých facebookových přenosů, Rada EU ve spolupráci s dalšími institucemi se zaměří na připomenutí a poděkování hrdinům všedních dnů, tzv. bojovníkům v předních liniích, napříč EU.

Solidarita Unie se zeměmi západního Balkánu

Dne 29. dubna Komise zveřejnila sdělení, ve kterém shrnuje solidární aktivity Unie směrem k zemím západního Balkánu v reakci na šíření koronaviru a také představuje dlouhodobý výhled vzájemné spolupráce mezi EU a tímto regionem zaměřené na ekonomickou obnovu. Komise sdělení vydala jako příspěvek k summitu lídrů členských zemí EU a zemí západního Balkánu, který se bude konat 6. května prostřednictvím videokonference.

V reakci na pandemii Covid-19 Evropská unie mobilizovala finanční a materiální pomoc ve prospěch zemí západního Balkánu v celkové hodnotě **přesahující 3,3 mld. eur**. Tento podpůrný balík

obsahuje přesun 38 mil. eur z Nástroje předvstupní pomoci pro účely přímé pomoci zdravotnickým systémům partnerských zemí (nákup osobních ochranných prostředků, roušek a ventilátorů), 389 mil. eur pro potřeby hospodářské a sociální obnovy a 455 mil. eur na balíček hospodářské reaktivace (prostřednictvím mezinárodních finančních institucí). Pomoc EU zahrnuje i návrh na makrofinanční pomoc ve výši 750 mil. eur a investiční podporu od Evropské investiční banky ve výši 1,7 mld. eur.

Sdělení obsahuje také základní **obrysy budoucího hospodářského a investičního plánu EU** pro tento region,

/Pokr. na s. 2/

jehož cílem bude nastartovat dlouhodobou ekonomickou obnovu, pobídnout hospodářský růst a podpořit reformy nezbytné pro užší evropskou integraci regionu. Hospodářský a investiční plán EU bude zahrnovat **balík investic v celkové hodnotě 14,5 mld. eur** na období 2012-2017 (prostřednictvím Nástroje předvstupní pomoci – IPA III, kde je převážná část prostředků alokována pro země západního Balkánu), **zdvojnásobení poskytování grantů** (prostřednictvím Západobalkánského investičního rámce (WBIF) - či **zvýšené finanční záruky** na podporu soukromých i veřejných investic v regionu (prostřednictvím zvlášť-

ního garančního nástroje v rámci WBIF). Tematicky bude plán zacílen převážně na podporu zelených technologií, digitální transformaci, podporu konkurenceschopnosti či zvýšení konektivity (dopravní i energetické). Detailní plán hospodářské a investiční spolupráce Komise předloží v průběhu letošního roku.

Společně s poskytováním finanční a investiční podpory bude EU i nadále klást **zvýšený důraz na dodržování principů právního státu**, fungování demokratických institucí a veřejné správy. /L. Hadrava/

Poskytování bankovních půjček domácnostem a podnikům > Komise

V reakci na krizovou situaci způsobenou pandemií Covid-19 přijala Komise na konci dubna balíček pro usnadnění poskytování bankovních půjček domácnostem a podnikům v celé EU.

Cílem balíčku je zajistit, aby **banky mohly i nadále půjčovat peníze na podporu ekonomiky**, čím by pomohly zmírnit závažný hospodářský dopad koronaviru. Součástí balíčku je i sdělení Komise týkající se účetního a obezřetnostního rámce EU, které představuje určité cílené změny bankovních pravidel EU.

Zátěžové testy koordinované Evropským orgánem pro bankovníctví (EBA) ukázaly, že bankovní sektor v EU je značně posílený a dostatečně odolný než tomu bylo v čase hospodářské krize v roce 2008. Právě bankovní sektor bude mít důležitou roli při obnově a řízení hospodářského šoku způsobeným koronavirem.

Na úrovni EU jako i na úrovni členských států byly přijatá rychlá opatření, která bankám poskytla možnost efektivně směřovat finanční prostředky do podniků a domácností. Pravidla EU umožňují bankám a orgánům bankovního dohledu **jednat pružně, ale odpovědně**, aby udrželi tok úvěrů pro nejvíce postižené klienty, zejména malé a střední podniky.

Cílené změny zavádějí **větší flexibilitu** v rámci účetního a obezřetnostních bankovních pravidel s cílem posílit

schopnost úvěrových institucí poskytovat úvěry a absorbovat ztráty související s pandemií. Jako výjimečné dočasné opatření Komise navrhuje například **úpravu uplatňování mezinárodních účetních standardů** ohledně kapitálu bank. Mělo by být odloženo datum uplatňování kapitálové rezervy k pákovému poměru či změněn způsob vylučování některých expozic z výpočtu pákového poměru. Komise rovněž navrhuje, aby se urychlilo uplatňování několika dohodnutých opatření, která budou banky motivovat k financování zaměstnanců, malých a středních podniků a projektů infrastruktury.

S ohledem na mimořádnou situaci nastalou v souvislosti s pandemií Covid-19 se z pohledu České republiky jeví jako žádoucí přistoupit k adekvátním protiopatřením, jež povedou k zabezpečení náležitého fungování finančního sektoru, obzvláště pak jeho schopnosti úvěrovat ekonomiku jednotlivých států. I z tohoto důvodu ČR podpořila společně prohlášení ministrů financí, v němž je vyzdvihována potřeba využití flexibility platného obezřetnostního a účetního rámce do maximální možné míry, stejně jako apel směřovaný úvěrovým institucím spočívající v omezení výplaty dividend a vyjádření potřeby takto uvolněné finanční prostředky směřovat do podpory lokálních ekonomik.

/M. Ondičová/

Videokonference ministrů pro cestovní ruch > Rada

Dne 27. dubna 2020 se uskutečnila neformální videokonference ministrů zodpovědných za agendu cestovního ruchu. Českou republiku na jednání zastupoval David Koppitz, náměstek ministryně pro místní rozvoj.

Chorvatské předsednictví úvodem zopakovalo otázky obsažené v podkladovém dokumentu, který byl pro účely tohoto jednání připraven. Týkaly se zejména opatření přijatých na národní a evropské úrovni, a také specifických krizových plánů.

Dále byl představen návrh společné deklarace ministrů Bulharska, Kypru, Řecka, Itálie, Malty, Portugalska a Španělska k **podpoře turismu v Plánu obnovy EU**. Předsednictví také zopakovalo, že cestovní ruch představuje 10 % HDP EU, v EU vytváří 11 % zaměstnanosti a 22 % vývozu služeb. Odhaduje se, že mezinárodní příjezdy poklesnou o 20–30 % v roce 2020. Předběžné odhady OECD k vlivu koronavirové krize ukazují na pokles 45 % v roce 2020, ale jen za předpokladu, že budou okamžitě přijata nezbytná opatření.

Komisař pro vnitřní trh Thierry Breton následně zdůraznil, že se Komise snaží o co nejrychlejší **mobilizaci zdrojů**, přičemž vyzdvihl čtyři aspekty, jež je třeba zajistit: likviditu, mobilitu, bezpečnost a udržitelnost. Jakmile to situace umožní, Komise plánuje svolat summit k turismu.

Generální tajemník Světové organizace cestovního ruchu (UNWTO) Zurab Pololikashvili poté zdůraznil, že EU **potřebuje jednat okamžitě**, jelikož je Evropa světovou destinací č. 1. Připomněl také význam turismu v hospodářství a dopad krize na tuto oblast.

V následné diskusi členské země většinou poukázaly na význam cestovního ruchu pro jejich hospodářství. Představily ekonomická opatření na podporu hospodářství (půjčky, pomoc zaměstnavatelům, odklad či snížení daní apod.). Také kladly důraz na důležitost výměny informací napříč Uníí a dále se shodly na nutnosti **zavést unifikovaný přístup EU k problematice práv spotřebitelů**. Některé země Unie, především pak Malta, Kypr nebo Irsko také zdůraznily svoji specifickou geografickou polohu v souvislosti s nutností zajištění dopravy, a podotkly, že pro tyto státy představuje pandemie mimořádné ekonomické škody.

Česká republika ve svém vystoupení informovala zejména o programech na podporu podniků, přípravě akčního plánu pro turismus na období do roku 2022, marketingové podpoře turismu prostřednictvím agentury CzechTourism a nově přijaté legislativě k voucherům. /V. Smolková/

Videokonference ministrů pro energetiku > Rada

V úterý 28. dubna proběhla neformální videokonference ministrů energetiky. ČR byla zastoupena náměstkem ministra průmyslu a obchodu Reném Nedělou.

Hlavním tématem jednání bylo informování o **dopadech pandemie koronaviru** na energetický sektor v členských zemích a pohled členských států na roli energetiky při následné ekonomické obnově.

Komise byla zastoupena komisařkou pro energetiku Kadri Simsonovou, jenž stručně pojednala **Národní energeticko-klimatické plány**, které stále ještě neodevzdaly čtyři členské státy. Proto je možné, že Komise nepředstaví jejich vyhodnocení v plánovaném termínu. ČR zaslala Komisi svůj národní energeticko-klimatický plán v půlce ledna 2020.

Komisařka rovněž informovala o aktuálním stavu **dlouhodobých renovačních strategií**, jež prozatím odevzdalo pouze pět členských států. V ČR je strategie ve stavu probíhajícího mezirezortního připomínkového řízení.

Videokonference ministrů vnitra > Rada

Dne 28. dubna se konala neformální videokonference ministrů vnitra s cílem projednat dopady pandemie COVID-19 a opatření přijatá na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU s cílem omezit její šíření. ČR na jednání zastupoval náměstek ministra vnitra Jakub Kulhánek.

Ministři se shodli na tom, že zajištění veřejného zdraví musí být hlavní prioritou, zároveň však musí být zohledněna potřeba zajištění **řádného fungování vnitřního trhu a schengenského prostoru**. Ministři uvítali dosud přijatá opatření pro koordinaci nákladní dopavy prostřednictvím tzv. zelených pruhů, která umožnila udržovat dodávky zboží včetně ochranných prostředků, léčiv a potravin.

Diskutovalo se také o využití mobilních technologií a aplikací pro **trasování kontaktů**. Ministři zdůraznili, že jejich použití by mělo být dobrovolné, dodržovat pravidla ochrany soukromí a osobních údajů.

Ministři rovněž sdíleli zkušenosti se současnými trendy v oblasti **kriminality způsobené pandemickou situací**. Byl zaznamenán nárůst trestné činnosti v digitálním pro-

středí, včetně počítačové kriminality, sexuálního zneužívání dětí, podvodů, padělání ochranných zdravotnických prostředků, dezinformací a šíření falešných zpráv. Ministři se dohodli na pravidelné výměně informací a vysoké úrovni spolupráce prostřednictvím Europolu s cílem zajistit bezpečnost.

Ministři si také vyměnili názory na **uplatňování azylových acquis** za podmínek pandemické situace, zejména problémy vyplývající z implementace Dublinských pravidel. Členské státy vyzvaly Komisi, aby vzala v úvahu tuto mimořádnou situaci způsobenou pandemií Covid-19 i situaci masivního migračního tlaku při přípravě nového Paktu o migraci a azylu. V oblasti **migrace** se diskuse ministrů věnovala také situaci na hlavních migračních trasách. Shodli se na tom, že je třeba nadále vést konstruktivní dialog a podporuje třetí země původu a tranzitu a v případě rizika zvýšeného migračního tlaku přijmout vhodná opatření na všech migračních trasách.

Komise rovněž zmínila obavy z některých aspektů běloruské jaderné elektrárny Astravec. /M. Sitta/

středí, včetně počítačové kriminality, sexuálního zneužívání dětí, podvodů, padělání ochranných zdravotnických prostředků, dezinformací a šíření falešných zpráv. Ministři se dohodli na pravidelné výměně informací a vysoké úrovni spolupráce prostřednictvím Europolu s cílem zajistit bezpečnost.

Ministři si také vyměnili názory na **uplatňování azylových acquis** za podmínek pandemické situace, zejména problémy vyplývající z implementace Dublinských pravidel. Členské státy vyzvaly Komisi, aby vzala v úvahu tuto mimořádnou situaci způsobenou pandemií Covid-19 i situaci masivního migračního tlaku při přípravě nového Paktu o migraci a azylu. V oblasti **migrace** se diskuse ministrů věnovala také situaci na hlavních migračních trasách. Shodli se na tom, že je třeba nadále vést konstruktivní dialog a podporuje třetí země původu a tranzitu a v případě rizika zvýšeného migračního tlaku přijmout vhodná opatření na všech migračních trasách. /K. Šimová/

Videokonference ministrů dopravy > Rada

Dne 29. dubna se uskutečnila videokonference ministrů dopravy k aktuálním otázkám v souvislosti s krizí Covid-19. Jednalo se již o druhé jednání ministrů dopravy EU, tentokrát v rozšířeném formátu také se státy Evropského sdružení volného obchodu. Za Českou republiku vystoupil místopředseda vlády Karel Havlíček.

Chorvatské předsednictví připravilo podkladový dokument s diskuzními otázkami. Ministři se především zabývali otázkou, **jakým způsobem koordinovat mezi členskými státy rozvolňování opatření** a obnovu přepravy osob v rámci EU, a jaká opatření by měla být na evropské úrovni v oblasti dopravy dále přijata.

Komisařka pro dopravu Adina Văleanová v úvodu jednání představila za Komisi **balíček opatření v oblasti dopravy reagující na krizi Covid-19** a informovala o úmyslu připravit vodítka pro harmonizovaný přístup pro obnovu fungování dopravních služeb a konektivity v EU. Členské státy se následně věnovaly situaci v rámci jednotlivých dopravních odvětví a představily národní přístupy k obnově a opatření v rámci dopravního sektoru.

V silniční dopravě apelovaly státy východní Evropy na odložení balíčku mobility, rozvolnění pravidel v silniční dopravě a podpoře dopravců. Další skupina členských států považovala za důležité, aby budoucí opatření na podporu dopravního sektoru byla v souladu se Zelenou dohodou pro Evropu a klimatickými cíli EU. V této souvislosti byla zmíněna i role přepravy zboží po železnici.

Intenzivní debata byla také vedena k podpoře **letecké dopravy**. Delegace byly zejména rozděleny v otázce, zda by aerolinky mohly bez souhlasu cestujícího poskytovat vouchery a propíacet letenky až po určité době.

Česká republika ve svém vystoupení zmínila účelnost národních opatření v silniční dopravě a souhlasila s nutností dalšího koordinovaného přístupu obnovy dopravních služeb. Ocenila předložení balíčku opatření ze strany Komise, nicméně upozornila, že doba odložení transpozice technického pilíře IV. železničního balíčku je nedostatečná. Poznamenala, že nejvíce zasaženým způsobem přepravy je letectví a zde bude muset být pomoc na restart sektoru značná. /B. Jablonická/

Schválené rámcové pozice ve 18. týdnu > Informace

Rámcová pozice k návrhu rozhodnutí Parlamentu a Rady, kterým se mění rozhodnutí Rady, pokud jde o rovnocennost inspekcí v terénu prováděných na Ukrajině

u množitelského porostu pro produkci osiva obilovin a o rovnocennost osiva obilovin vyprodukovaného na Ukrajině (vypracovalo Ministerstvo zemědělství)

Program evropských institucí, 5. až 11. května > Informace

Videokonference ministrů pro zaměstnanost a sociální věci, 5. května

Tématy jednání budou demografické výzvy EU ve světle současné situace řešení dopadů pandemie Covid-19, účinnost aktuálních řešení k ochraně trhů práce v sektorech nejvíce zasažených pandemií Covid-19.

Videokonference ministrů odpovědných za telekomunikace, 5. května

Tématem videokonference bude zejména využívání mobilních aplikací v rámci boje proti pandemii Covid-19 a důležitost digitálních řešení pro postupnou obnovu EU.

Záhřebský summit EU, 6. května

Jedním z klíčových témat videokonference, která nahradí původně plánovaný summit EU a západního Balkánu

v Záhřebu, je vyjádření solidarity a pomoc EU regionu v boji proti Covid-19 a při sociálně-ekonomické obnově po pandemii.

Jednání kolegia komisařů, 6. května

Členové kolegia projednají sdělení týkající se Akčního plánu EU pro prevenci praní špinavých peněz a financování terorismu a také možnost doplnění seznamu vysoce rizikových třetích zemí se strategickými nedostatky o skupinu převážně latinskoamerických a afrických států.

Videokonference Euroskupiny, 8. května

Euroskupina ve standardním formátu projedná podporu v krizi způsobenou pandemií Covid-19, hospodářskou situací v eurozóně a jarní prognózu Komise.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 387, týden od 27. dubna až 3. května 2020 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Připravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz